

LEGISLATIVNÍ ÚPRAVA PRO NAKLÁDÁNÍ S UTAJOVANÝMI INFORMACEMI VE VYBRANÝCH ČLENSKÝCH STÁTECH NATO

Petra Bartáková
Václav Štěrba

Parlament České republiky
Kancelář Poslanecké sněmovny
Parlamentní institut

OBSAH

<u>1. ÚVOD</u>	3
<u>2. STRUKTURA PRÁCE</u>	4
<u>3. PRAVIDLA NATO</u>	4
<u>3.1. Dohoda mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o bezpečnosti informací</u>	4
<u>3.2. Směrnice NATO k otázkám personální bezpečnosti a k otázkám bezpečnosti informací</u>	5
<u>4. PŘEHLED LEGISLATIVNÍCH AKTŮ</u>	6
<u>5. ODPOVĚDNÉ INSTITUCE</u>	8
<u>6. KLASIFIKACE UTAJOVANÝCH INFORMACÍ</u>	12
<u>6.1. Typ utajovaných informací</u>	12
<u>6.2. Informace, které nepodléhají utajení</u>	14
<u>6.3. Stupně utajení</u>	15
<u>6.4. Doba utajení, možnost změny klasifikačního stupně, deklasifikace</u>	18
<u>7. OPRÁVNĚNÍ PRO NAKLÁDÁNÍ S UTAJOVANÝMI INFORMACEMI</u> ..	21
<u>7.1. Přístup k utajovaným informacím</u>	21
<u>7.2. Základní podmínky pro udělení oprávnění nakládat s utajovanými informacemi</u>	24
<u>7.3. Náležitosti bezpečnostní prověrky</u>	26
<u>7.4. Doba platnosti bezpečnostního oprávnění, jeho přezkum a možnost odebrání</u> ..	28
<u>8. SANKCE</u>	30
<u>RELEVANTNÍ DOKUMENTY A ZDROJE INFORMACÍ</u>	32
<u>Bezpečnostní předpisy NATO</u>	32
<u>Zdrojové dokumenty k vybraným členským státům NATO</u>	32

1. ÚVOD

Ochrana citlivých národně-bezpečnostních informací patří mezi základní funkce vlády. Procedurální náležitosti klasifikace a ochrany těchto informací, stejně tak jako pravidla osobní způsobilosti pro přístup k těmto informacím upravují ve většině zemí NATO parlamentem přijaté zákonné normy (výjimkami jsou Turecko, kde příslušný návrh zákona z února 2004 stále nebyl přijat a Spojené státy americké, kde tuto oblast upravuje vládní nařízení).

V nových členských státech NATO si přijetí příslušného zákona, plnění základní západoevropské parametry, vyžádalo právě jejich přistoupení k alianci. V České republice to byl Zákon na ochranu utajovaných informací 148/1998 Sb. Na základě nálezů Ústavního soudu (z června 2002), podle kterého byly některé části zákona protiústavní (když nezajišťovaly soudní přezkum přijatých rozhodnutí), byla tato norma novelizována do dnešní podoby (Zákon o ochraně utajovaných informací a bezpečnostní způsobilosti – 412/2005 Sb.).

Pravidla NATO (podrobněji viz kapitola 3.) upravují jen základní parametry klasifikace utajovaných informací. Legislativní normy jeho členských států se proto od sebe mohou značně lišit, a to jak formou (primární „parlamentní“ vs. sekundární „vládní“ legislativa), tak i obsahem. Tato práce se zabývá výhradně primární legislativou.

Následující kapitoly srovnávají jednotlivé prvky zákonných úprav v osmi členských státech NATO. Převážně se jedná o nové členské státy ze střední, východní a jihovýchodní Evropy, které k přijetí příslušných zákonných norem přinutil právě vstup do organizace Severoatlantické smlouvy a jejichž legislativa tak je poměrně nová. Je třeba vzít v potaz, že zdrojovým materiálem byl u většiny zemí překlad jejich zákona do anglického jazyka, proto nelze zaručit, že citovaná znění úplně přesně korespondují s originálním (rumunským, estonským atd.) zněním daných zákonů.

V tuto chvíli se jedná o předběžnou verzi práce. V průběhu několika týdnů bude rozšířena o další země, jmenovitě Velkou Británii, Kanadu, Spojené Státy Americké, Francii, Německo, Belgie, Bulharsko a Polsko. V kapitole 4 jsou prozatím uvedeny alespoň internetové prokliky na jejich zákony.

Teoreticky je možné rozšíření i o další státy. V případě středozemních členských států NATO – Portugalska, Španělska, Itálie či Řecka je však problém, že jejich zákony nejsou dostupné v jiném než původním jazyce. Zapracování jejich legislativy proto proběhne jen na základě konkrétní žádosti a pochopitelně v delší časové lhůtě.

2. STRUKTURA PRÁCE

Zákony upravující zacházení s utajovanými informacemi zpravidla vymezují:

- Rozsah působnosti zákona,
- institucionální zázemí,
- pravidla pro klasifikaci informací,
- oblasti které (ne)mohou být klasifikovány
- úrovně utajení,
- oprávnění pro přístup k utajovaným informacím,
- pravidla pro bezpečnostní prověrky,
- sankce za porušení zákona.

Na úvod (kapitola 3) budou připomenuty základní dokumenty NATO, následující kapitola pak poskytne přehled o legislativních normách ve sledovaných státech. Další kapitoly budou prostřednictvím „tabulek“ srovnávat jednotlivé výše popsané aspekty legislativních úprav v daných zemích.

3. PRAVIDLA NATO

Ochranu utajovaných skutečností NATO upravují pro všechny členské státy NATO Dohoda mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o bezpečnosti informací a příslušné směrnice (zejm. Směrnice NATO k otázkám personální bezpečnosti a k otázkám bezpečnosti informací).

3.1. Dohoda mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o bezpečnosti informací

Dohoda mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o bezpečnosti informací, která pro Českou republiku vstoupila v platnost 5. prosince 1999, zavazuje členské státy NATO chránit a zabezpečovat utajované informace, jež mají původ v NATO nebo jež jsou členským státem postoupeny NATO, dále pak utajované informace, které jsou postoupeny jinému členskému státu na podporu programu, projektu či kontraktu NATO.

Smluvní strany byly na základě této dohody nuceny zajistit zřízení Národního bezpečnostního úřadu pro aktivity NATO, který provádí ochranná bezpečnostní opatření a je kompetentním orgánem odpovědným za dohled. Členské státy také zajišťují, aby všechny osoby, které mají jejich státní příslušnost a plnění jejich povinností vyžaduje přístup, nebo osoby, které mohou mít přístup k informacím označeným stupněm utajení DŮVĚRNÉ a vyšším, byly před plněním svých povinností příslušně prověřeny.

3.2. Směrnice NATO k otázkám personální bezpečnosti a k otázkám bezpečnosti informací

Směrnice NATO upravující personální bezpečnost stanoví, že personální bezpečnostní procedury musí být navrženy tak, aby na jejich základě bylo možné zjistit, zda určité osobě může být vzhledem k její loajálnosti, důvěryhodnosti a spolehlivosti vydáno povolení seznamovat se s utajovanými skutečnostmi, aniž by tím vzniklo nepřijatelné riziko pro bezpečnost. Všechny osoby, které vyžadují přístup k informacím se stupněm utajení na úrovni DŮVĚRNÉ nebo vyšší, nebo osoby u nichž může být z titulu jejich pracovních povinností nebo funkcí vytvořen prostor pro přístup k těmto informacím, musí být předem náležitě prověřeny a poučeny.

Jednotlivé osoby mohou mít přístup pouze k utajovaným skutečnostem NATO, s nimiž se potřebují seznamovat v souvislosti s plněním pracovních úkolů (need-to-know principle). Přístup k utajovaným informacím NATO musí být vždy touto potřebou seznamovat se s nimi v rámci pracovních povinností odůvodněn. Nikomu nesmí být povolen přístup k utajovaným skutečnostem NATO pouze na základě hodnosti, pracovního zařazení nebo personálního bezpečnostního osvědčení jako takového.

Podle článku 5(a) Bezpečnostní dohody mezi NATO a Evropskou unií musí být identifikovány funkce, které vyžadují přístup k utajovaným skutečnostem NATO.

Osobám oprávněným seznamovat se s informacemi se stupněm utajení NATO DŮVĚRNÉ nebo vyšší (podle need-to-know) musí být vystaveno odpovídající personální bezpečnostní osvědčení, které jim vydá Národní bezpečnostní úřad s dobou platnosti po dobu trvání oprávněného přístupu, který je dále omezen potřebou seznamovat se s těmito informacemi v souvislosti s plněním pracovních úkolů. Osoby, které vyžadují přístup pouze k informacím se stupněm utajení NATO VYHRAZENÉ, musejí být poučeny o své odpovědnosti a jejich přístup k informacím musí být odůvodněn potřebou se s nimi seznamovat.

Určité osobě je možné povolit přístup k utajovaným skutečnostem NATO až po vydání příslušného personálního bezpečnostního osvědčení, po vydání rozhodnutí, že se s těmito informacemi musí seznamovat v rámci plnění pracovních úkolů, po seznámení s bezpečnostními procedurami NATO a po podpisu prohlášení, že si je vědoma svých bezpečnostních závazků. Země NATO musejí vést záznamy o poučení.

4. PŘEHLED LEGISLATIVNÍCH AKTŮ

Země	Zákon (vč. linku pro stažení)	stručná charakteristika
Belgie	Loi relative à la classification et aux habilitations de sécurité.	Zákon přijatý v roce 1998 vymezil výjimky ze zákona o přístupu k vládním dokumentům (Loi du 11 avril 1994 relative à la publicité de l'administration). Stanovuje pouze tři stupně utajení (TRES SECRET, SECRET, CONFIDENTIEL).
Bulharsko	Law for the protection of classified information	Zákon přijalo Bulharsko v roce 2002 jako součást svých příprav na vstup do NATO. Specifikem normy je velmi široká definice osob oprávněných klasifikovat dokument.
Česká republika	Zákon o ochraně utajovaných skutečností a bezpečnostní způsobilosti	Zákon byl přijat v květnu 1998 jako jedna z podmínek přistoupení ČR k NATO. V roce 2005 byl zákon novelizován do jeho současné podoby.
Estonsko	State secrets act	Zákon byl přijat v roce 1999, o dva roky později pak novelizován v rámci přístupového procesu k NATO. Zákon přesně stanovuje klasifikační lhůty pro jednotlivé typy utajovaných informací.
Francie	Loi no 98-567 du 8 juillet 1998 instituant une Commission consultative du secret de la défense nationale	Zákon přijatý v roce 1998 vytváří pravidla pro klasifikaci utajovaných informací a nakládání s nimi. Je vytvořena speciální Komise – Commission consultative du secret de la défense nationale (CCSDN).
Německo	Sicherheitsüberprüfungsgesetz (SÜG).	Plným názvem: „Gesetz über die Voraussetzungen und das Verfahren von Sicherheitsüberprüfungen des Bundes. Přijat v dubnu 1994.
Lotyšsko	Law on official secrets	Zákon byl přijat v roce 1996 a novelizován 2001. Implementačním orgánem je zde tzv. Úřad pro ochranu ústavy (Constitutional Protection Bureau).
Litva	Law on state secrets and official secrets	Byl přijat v roce 1999 poté, co ústavní soud v roce 1996 zrušil jako protiústavní některá ustanovení předtím platného

		zákona. Přijat také s ohledem na budoucí přistoupení k NATO.
Norsko	The security act	Zákon byl přijat v roce 1998. Mj. stanovil horní hranici pro utajení dokumentu na 30 let.
Polsko	Classified information protection act	Zákon přijatý v lednu 1999 jako jedna z podmínek vstupu do NATO. Zákon vytváří dvě hlavní kategorie utajovaných skutečností – státní tajemství (stupně „přísně tajné“ a „tajné“) a tajemství ve veřejné správě (stupně „důvěrné“ a „vyhrazené“).
Portugalsko	Law of State Secrecy no 6/94.	Zákon z dubna 1994 upravuje nakládání s klasifikovanými informacemi. Mj. stanovuje, že dokument může být klasifikován max. na dobu 4 let (pak musí proběhnout přezkum, který rozhodne o dalším prodloužení – opět max. o 4 roky).
Rumunsko	Law on protecting classified information	Zákon přijat v dubnu 2002 v souvislosti se vstupem do NATO. Zákon obsahuje několik kontroverzních pasáží – mj. do trestního zákoníku vložil paragraf, podle kterého je trestné držení tajné informace osobou, která k tomu nemá oprávnění.
Slovensko	Zákon o ochrane utajovaných skutočností 215/2004 Z.z	Zákon vstoupil v platnost v květnu 2004, krátce před vstupem Slovenska do NATO. (Předchozí právní úprava opakovaně vyvolávala skandály – např. když v roce 2002 bylo klasifikováno rozhodnutí o výši ministerských platů).
Slovinsko	Classified information act	Zákon byl přijat v roce 2001, nad jeho prováděním dohlíží Vládní úřad na ochranu klasifikovaných informací.
Velká Británie	Official secrets act	Zákon přijatý v květnu 1989 novelizoval do té doby platný zákon z roku 1911.
USA	Executive order on classified national information.	Vládní nařízení přijaté v roce 1995 administrativou prezidenta Clintona, v roce 2003 novelizováno prezidentem Bushem. Tato novela mj. nařídila deklasifikaci všech dokumentů starších 25 let s trvalou historickou hodnotou.

5. ODPOVĚDNÉ INSTITUCE

Zákony na ochranu utajovaných informací zpravidla dávají vzniknout specializovanému úřadu (v ČR Nejvyšší bezpečnostní úřad), které mají na starosti vytváření prováděcích předpisů, specifikaci postupů pro klasifikaci informací, realizaci bezpečnostních prověrek, vydávání osvědčení pro nakládání s utajovanými informacemi atd. V jednotlivých zemích se však liší širě jejich kompetencí a také závislost na státních institucích (např. v ČR jmenuje ředitele Nejvyššího bezpečnostního úřadu vláda po konzultaci ve sněmovním výboru. Na Slovensku jmenuje ředitele tohoto úřadu Národní rada na návrh vlády). Určitým specifikem je post parlamentního komisaře pro ochranu údajů a svobodu informací¹ v Maďarsku, který je mj. oprávněn měnit stupeň klasifikace utajovaného dokumentu.

Země	Odpovědné instituce
Česká republika	<p>Státní správu v oblasti ochrany utajovaných informací vykonává Nejvyšší bezpečnostní úřad. Jeho ředitele jmenuje a odvolává vláda, vždy však až po předchozím projednání ve sněmovním výboru. Úřad má na starosti ochranu (fyzickou, metodickou) utajovaných informací, resp. kontroluje ochranu těchto informací ve státních institucích. Vede ústřední registr, certifikuje technické prostředky, vyvíjí a schvaluje šifrové algoritmy, vydává bezpečnostní standardy, ukládá sankce atd. Úřad vydává osvědčení fyzické osoby (bezpečnostní prověrka).</p> <p>Podobně jako slovenský i český zákon vymezuje možnost zproštění mlčenlivosti. Zprostit mlčenlivosti může prezident republiky (sebe sama, předsedu vlády, členy a předsedy Ústavního soudu, Nejvyššího správního soudu, Nejvyššího soudu, Nejvyššího kontrolního úřadu, Veřejného ochránce práv, vedoucího prezidentské kanceláře, guvernéra a viceguvernéry České národní banky), Poslanecká sněmovna (u poslanců), Senát (u senátorů), předseda Poslanecké sněmovny (u vedoucího kanceláře Poslanecké sněmovny), předseda Senátu (u vedoucího kanceláře Senátu), předseda vlády (u členů vlády a vedoucích ostatních správních úřadů), předseda Ústavního soudu (u soudců Ústavního soudu), ministr spravedlnosti (u soudců, státních zástupců a přísedících) a vláda (u ředitele Bezpečnostní informační služby). Zproštění mlčenlivosti se nevyžaduje u prezidenta republiky.</p> <p>Poslanecká sněmovna vykonává kontrolu činnosti Nejvyššího bezpečnostního úřadu a za tím účelem vytváří zvláštní kontrolní orgán. Ten má 7 členů – poslanců. Úřad pravidelně kontrolnímu orgánu předkládá zprávu o své činnosti, zprávu o jednotlivých řízeních, návrh rozpočtu včetně souvisejících podkladů a vnitřní předpisy úřadu.</p>
Estonsko	<p>Vláda vytváří zvláštní Komisi na ochranu státních tajemství, která má na starosti koordinaci a organizaci ochrany utajovaných informací.</p>

¹ Parliamentary Commissioner for Data Protection and Freedom of Information.

	<p>Složená je ze zástupců ministerstev obrany, vnitra, zahraničních věcí, generálního štábu ozbrojených sil, státního kancléřství, úřadu prezidenta republiky, Informačního útvaru (Information board) a Policejního bezpečnostního útvaru (Security police board). Komisi předsedá ministr vnitra. Úkolem Komise je navrhnout vládě změny legislativy, kontrolovat implementaci stávajícího zákona, prověřovat stížnosti, vyjadřovat se k návrhům mezinárodních dohod o sdílení utajovaných informací nebo přezkoumávat a potvrzovat výsledky bezpečnostních prověrek. Tyto prověrky realizují Policejní bezpečnostní útvar (obecně), generální štáb (pro příslušníky ozbrojených sil), popř. Informační útvar. Ochranu zahraničních tajných informací má na starosti zvláštní útvar ministerstva obrany.</p>
Lotyšsko	<p>Koordinaci klasifikačních mechanismů a ochranu utajovaných dokumentů mají společně na starosti Úřad na ochranu ústavy (Constitution protection bureau), vojenská kontrarozvědná služba a bezpečnostní policie. Roli národní bezpečnostní instituce (požadavek NATO) plní Úřad na ochranu ústavy, který má na starosti sdílení utajovaných informací s cizími státy a mezinárodními organizacemi. Tento úřad má na starosti dohled nad zacházením s utajovanými informacemi v ostatních institucích, vede si o tom záznamy, určuje pravidla pro bezpečnostní prověrky atd. S výjimkou armády a dalších bezpečnostních složek (kde má tuto pravomoc vojenská kontrarozvědka a bezpečnostní policie) též provádí bezpečnostní prověrky a vydává osvědčení pro přístup k utajovaným informacím.</p>
Litva	<p>Zákon zřizuje Komisi pro koordinaci ochrany utajovaných informací. Komise má sedm členů – dva jmenuje prezident, dva premiér a dva předseda parlamentu. Komisi předsedá vedoucí Státního bezpečnostního odboru (State security department). Všichni členové musí mít prověření na přísně tajné. Komise koordinuje přípravu a následné provádění mezinárodních dohod (o ochraně klasifikovaných informací), vydává bezpečnostní osvědčení pro nakládání s utajovanými informacemi, předkládá vládě návrhy na změny zákonné úpravy atd. Rozhodnutí této Komise jsou závazná pro orgány státní správy, které s utajovanými skutečnostmi pracují.</p> <p>Státní bezpečnostní odbor dohlíží nad procedurami, nakládáním a držením utajovaných informací. Vede vyšetřování v případě ztráty či neoprávněného šíření klasifikované informace. Výše zmíněné Komisi předkládá návrhy na zlepšení fungování systému. Orgánům státní správy poskytuje metodologické zázemí.</p>
Norsko	<p>Celkovou odpovědnost za ochranu utajovaných informací má vláda. Exekutivní funkci za ni vykonává Národní bezpečnostní úřad (National security authority). Jeho funkce zahrnují spolupráci s cizími státy a mezinárodními organizacemi, dohled nad prováděním tohoto zákona,</p>

	<p>asistenci jednotlivým státním orgánům ohledně metodiky, bezpečnostních opatření a provádění bezpečnostních prověrek. Úřad má právo neomezeného přístupu na místa, kde se nakládá s utajovanými informacemi.</p> <p>Bezpečnostní prověrky provádí pro své zaměstnance jednotlivá ministerstva. Prověrky pro stupeň „cosmic top secret“ (nejvyšší stupeň utajení NATO) vydává Národní bezpečnostní úřad.</p> <p>Norský zákon také upravuje parlamentní kontrolu nakládání s utajovanými informacemi. Za tímto účelem je v parlamentu zřízen Výbor pro dohled nad zpravodajskými, vyšetřovacími a bezpečnostními službami (jeho pravomoci podrobněji upravuje jednací řád).</p>
Rumunsko	<p>Koordinaci ochrany utajovaných skutečností má na starosti Vrchní obranná rada státu (Supreme defense council). Národní standardy pro ochranu utajovaných skutečností stanovují společně Rumunská zpravodajská služba a Národní bezpečnostní úřad. Zpravodajská služba je zodpovědná za koordinaci opatření na ochranu utajovaných skutečností.</p> <p>Zpravodajská služba má ze zákona povinnost pravidelně informovat parlament a Vrchní obrannou radu o svých aktivitách v oblasti ochrany utajovaných informací.</p>
Slovensko	<p>Hlavní odpovědnost za koordinaci ochrany utajovaných informací má Národní bezpečnostní úřad. Ten rovněž (až na níže jmenované výjimky) provádí bezpečnostní prověrky. Ředitele úřadu volí a odvolává parlament na návrh vlády, funkční období je sedm let, jedna osoba může být zvolena max. na dvě funkční období.</p> <p>Slovenská informační služba, Vojenské zpravodajství a Policejní sbor si samy vykonávají prověrky svých zaměstnanců.</p> <p>Zákon podrobně upravuje povinnosti statutárního orgánu (vedoucího), pokud jde o zabezpečení utajovaných informací, určení funkcí, které se mohou seznamovat s těmito informacemi, vydávání bezpečnostních prověrek na stupeň „vyhrazené“, poučení osob oprávněných nakládat s utajovanými informacemi, vedení evidence atd.</p> <p>Co se týče pravomocí parlamentu, mezi nejvýznamnější patří právo Národní rady zprostit mlčenlivosti prezidenta republiky, poslance, předsedu vlády, předsedu a místopředsedu nejvyššího kontrolního úřadu nebo soudce Ústavního soudu.</p> <p>Národní rada také vykonává kontrolu nad činností Nejvyššího bezpečnostního úřadu (jehož ředitele jmenuje) a za tímto účelem si vytváří samostatný kontrolní orgán. Schůze tohoto orgánu jsou neveřejné. Poslanci, kteří jsou jeho členy, mají právo vstupovat (v doprovodu) do chráněných prostor úřadu a seznamovat se s utajovanými skutečnostmi souvisejícími s činností úřadu.</p>

Slovinsko	<p>Na základě zákona vláda zřizuje Úřad na ochranu utajovaných informací. Jeho úkolem je monitorovat situaci v oblasti utajování informací a jejich ochrany, vypracovávat návrhy vládních nařízení pro implementaci tohoto zákona, koordinovat činnost orgánů zodpovědných za bezpečnostní prověrky, vést záznamy o vydaných oprávněních atd.</p> <p>Oprávnění pro přístup k utajovaným informacím vydávají ministerstvo vnitra (pro své a další civilní zaměstnance), ministerstvo obrany (pro své a zaměstnance dalších úřadů spojených s obranou) a Slovinská zpravodajská a bezpečnostní služba (pro své zaměstnance). V rámci těchto úřadů zákon nařizuje vytvoření zvláštního postu, který má na starosti interní kontrolu nakládání s utajovanými skutečnostmi.</p>
------------------	--

6. KLASIFIKACE UTAJOVANÝCH INFORMACÍ

Zákony stanovují základní pravidla pro klasifikaci informací – typ informací, které podléhají klasifikaci, klasifikační stupně a pravidla pro zařazení do jednotlivých stupňů. Nejednoznačné zákonné vymezení těchto pravidel by mohlo vést k vysokému nárůstu počtu dokumentů klasifikovaných podle (z)vůle vládních představitelů.² Některé země (viz např. Litva) mají v zákonu podrobně vyjmenovány typy dokumentů spadající pod utajení, jiné tyto oblasti definují jen obecně a nechávají podrobnou specifikaci na vládních orgánech.

6.1. Typ utajovaných informací

Země	Oblasti spadající pod utajení
Česká republika	Zákon nekonkretizuje typy informací, které podléhají klasifikaci. Místo toho stanovuje, že se utajují takové informace, jejichž vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití by mohlo státu způsobit mimořádně vážnou újmu/vážnou újmu/prostou újmu – v závislosti na citlivosti dokumentu.
Estonsko	Zákon podrobně vyjmenovává jednotlivé oblasti spadající pod příslušné stupně utajení (vyhrazené, důvěrné, tajné, přísně tajné). Zařazení do stupně se tedy nečiní na základě výše ohrožení pro stát a jeho zájmy (jako u jiných států) ale na základě typu informace definované zákonem. U vyhrazených se jedná především o informace o cizích státech a mezinárodních organizacích vypracované ministerstvem zahraničí, ministerstvem obrany nebo vojenským štábem. Nevztahuje se na informace, jejichž vyzrazení by nepoškodilo mezinárodní vztahy. U důvěrných zákon vyjmenovává celkem 20 konkrétních případů, zejména spojených se strukturami, činnostmi a zbraňových a dalších systémech ozbrojených sil. U tajných zákon jmenuje dalších 20 případů, týkajících se citlivějších vojenských informací (mobilizační plány, analýzy bezpečnostních rizik, strategický vojenský výzkum, rozmístění zbraňových systémů, výdaje na činnost zpravodajských služeb atd.) U přísně tajných vyjmenovává zákon celkem 9 případů – jedná se mimořádně citlivé informace týkající se výjimečného stavu v době války, metodické pokyny zpravodajských služeb, informace o agentech, šifrovacích zařízeních atd.
Lotyšsko	Za úřední tajemství (official secret) zákon označuje vojenské, politické, ekonomické, vědecké, technické a další informace, jejichž ztráta nebo dostání se do nepovolaných rukou by mohlo ohrozit bezpečnost a politické nebo ekonomické zájmy státu. Formy ohrožení zákon blíže

² Pro zajímavost: Chybějící vymezení utajovaných oblastí vede např. ve státech střední Asie k paradoxním momentům. V Tádžikistánu a Uzbekistánu jsou jako státní tajemství chráněny informace o výkonech trestu smrti. V roce 2003 byl v Tádžikistánu klasifikován vládní informační materiál o ekonomickém růstu. V Turkmenistánu se za státní tajemství považují případy výskytu moru (zdroj: Banisar 2007, s. 16).

	<p>specifikuje u jednotlivých stupňů utajení (kap. 6.3.).</p> <p>Zákon vyjmenovává 15 konkrétních oblastí, ve kterých mohou být informace utajovány. Většina pokrývá aktivity, plánování, strukturu, komunikaci atd. armády, zpravodajské služby a dalších bezpečnostních složek. Dále jsou to informace o množství a umístění státních materiálních rezerv, informace týkající se transportu státní měny a zásob cenných kovů, vědecké aktivity, objevy a využití vynálezů – pokud se tyto realizují se státní podporou, informace týkající se strategických zahraničních politických a ekonomických vztahů, informace o systému ochrany utajovaných informací.</p>
Litva	<p>Zákon podrobně vyjmenovává celkem 27 oblastí spadajících pod „státní tajemství“ a dalších 14 oblastí „úředního tajemství.“</p> <p>Většina „státních tajemství“ se týká obrany a obranného plánování a činnosti zpravodajských služeb. Dále pak dokumentů týkajících se svědků a obětí závažných trestných činů, lidí pod zvláštní policejní ochranou, topografických map Litvy obsahujících informace o strategických objektech a nakonec též výsledků polygrafických šetření a zvukových (či video) záznamů z vyšetřování.</p> <p>Úřední informace (jsou klasifikovány jako vyhrazené) se týkají samotného fungování systému pro utajování informací (průběh bezpečnostních prověrek, zabezpečení objektů atd.) osobních informací o příslušnících ozbrojených sil a zpravodajských služeb, souhrnných informací o stavu Státních rezerv materiálních zdrojů, plánů pro činnost státních institucí v mimořádných situacích, informací o dodávkách komunikační techniky pro armádu a dalších bezpečnostních složek, informací o inspekcích bankovních a dalších finančních ústavů, plánů činnosti Litevské centrální banky.</p>
Norsko	<p>Není výslovně upraveno. Zákon předpokládá klasifikaci informací, jsou-li k tomu bezpečnostní důvody. Tyto jsou podrobně rozvedeny v definicích jednotlivých klasifikačních stupňů (viz kap. 6.3.)</p>
Rumunsko	<p>Zákon vyjmenovává oblasti (celkem 14) které mohou podléhat utajení. Jedná se o vojenské systémy, operace a plány, obranné systémy, vojenské komunikační a informační systémy atd. Dále jsou to mapy a topografické plány, geologické průzkumy, odhady národních zásob vzácných kovů, systémy dodávek elektrické a tepelné energie (potřebných pro zvláštní operace) atp. Jedná se také o informace související s výzkumem a vývojem, pokud mají význam pro národní bezpečnost nebo pro ekonomické a vědeckotechnické zájmy Rumunska. Utajují se též informace o tisku peněz a ražení mincí Národní bankou, o bezpečnostních prvcích proti padělání peněz atd. Na závěr zákon předpokládá utajování informací o zahraničních vztazích a aktivitách Rumunska, které nejsou určeny pro veřejnost. Stupeň klasifikace se odvíjí od hodnoty informace, jež má být chráněna</p>

	(podrobněji v kap. 6.3.).
Slovensko	Nejsou přesně specifikovány oblasti spadající pod utajení. Klasifikují se informace, u kterých by neoprávněné zájmy mohlo způsobit mimořádnou vážnou újmu/vážnou újmu/prostou újmu zájmům Slovenské republiky (podrobně u klasifikačních stupňů – kap. 6.3.)
Slovinsko	Utajovány mohou být informace, jejichž vyobrazení neoprávněné osobě by mohlo ohrozit bezpečnost země nebo její politické a ekonomické zájmy. Jedná se o informace z oblastí veřejné bezpečnosti, obrany, zahraničních věcí, aktivit zpravodajských a bezpečnostních služeb a vědeckých, výzkumných, technologických, hospodářských a finančních záležitostí s významem pro veřejnou bezpečnost, obranu, zahraniční vztahy a zpravodajské a bezpečnostní aktivity slovinské vlády. V případě, že jen malá část dokumentu obsahuje utajovanou informaci, tato se z dokumentu vyjme a dá se k dokumentu formou zvláštní klasifikované přílohy. Zbytek dokumentu je zpřístupněn (v ČR stačí jediná „citlivá“ věta, aby celý dokument zůstal utajen).

6.2. Informace nepodléhající utajení

Některé zákony přímo vymezují oblasti, které nesmí podléhat utajení. Především se jedná o informace týkající se porušování lidských práv, porušování dalších zákonů nebo informace týkající se hrozeb pro životní prostředí. Zde existuje též opora v mezinárodním právu. Mezinárodní úmluva o občanských a politických právech přímo zakazuje klasifikovat jako státní tajemství informace o porušování lidských práv.

Země	Výjimky z utajení
Česká republika	Zákon neobsahuje ustanovení o zákazu utajování některých typů informací.
Estonsko	Zákon nespécifikuje (velmi podrobně ale vyjmenovává typy informací spadající pod utajení – viz kap. 6.1.)
Lotyšsko	Zákon zakazuje utajovat informace týkající se: 1) přírodních pohrom a jejich důsledků, 2) životního prostředí, ochrany zdraví, kultury a vzdělávání a demografické situace, 3) porušování lidských práv, 4) míry zločinnosti a příslušných statistik, případů korupce, 5) ekonomické situace státu, implementace státního rozpočtu, životní úroveň obyvatel, výše mezd, výhod státních zaměstnanců a 6) zdravotního stavu vedoucích státních představitelů.
Litva	Zákon nespécifikuje (na druhou stranu ale podrobněji než zákony jiných zemí vyjmenovává typy informací, které mohou být klasifikovány – viz kap. 6.1.)

Norsko	Zákon neupravuje.
Rumunsko	Je zakázáno utajovat informace za účelem krytí porušení zákona, administrativních omylů, omezení přístupu k informacím veřejného zájmu či nezákonného omezení práv osob. Nesmí se utajovat informace a data související s vědeckým výzkumem, pokud nijak nesouvisí s národní bezpečností.
Slovensko	Podle zákona se nesmí utajovat informace o 1) nezákonných či chybných rozhodnutích veřejných činitelů a orgánů veřejné moci, 2) trestné činnosti veřejných činitelů, 3) nehospodárném a neúčelném nakládání s veřejnými prostředky, 4) závažném ohrožení nebo poškození životního prostředí, života a zdraví a 5) platových náležitostech, hmotném zabezpečení a hmotných výhodách veřejných činitelů.
Slovinsko	Nesmí se klasifikovat informace za účelem krytí trestného činu, zneužití pravomocí veřejného činitele nebo dalších nezákonných aktivit.

6.3. Stupně utajení

V zemích NATO je poměrně standardní dělba utajovaných informací do stupňů „PŘÍSNĚ TAJNÉ“, „TAJNÉ“, „DŮVĚRNÉ“ a „VYHRAZENÉ“, které odpovídají bezpečnostní klasifikaci NATO – „COSMIC TOP SECRET“, „NATO SECRET“, „NATO CONFIDENTIAL“ a „NATO RESTRICTED“.

V jednotlivých zemích se může lišit definice podmínek pro zařazení dokumentu do dílčího klasifikačního stupně. Zákony některých zemí znají pouze tři stupně utajení (nepoužívá se „vyhrazené“)

Země	Stupně a podmínky pro zařazení
Česká republika	<p>Přísně tajná je informace, jejíž vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití <u>může způsobit mimořádně vážnou újmu</u> zájmům České republiky.</p> <p>Tajná je informace, jejíž vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití <u>může způsobit vážnou újmu</u> zájmům České republiky.</p> <p>Důvěrná je informace, jejíž vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití <u>může způsobit prostou újmu</u> zájmům České republiky.</p> <p>Vyhrazená je informace, jejíž vyzrazení neoprávněné osobě nebo zneužití <u>může být nevýhodné</u> pro zájmy České republiky.</p> <p>Zákon dále podrobně definuje pojmy „mimořádně vážná újma“, „vážná újma“, „prostá újma“ a „nevýhodné pro zájmy ČR“. Tyto „újmy“ se týkají vztahů ČR s cizími státy, ohrožení bezpečnosti obyvatel, bojeschopnosti ozbrojených sil, činností zpravodajských služeb, ohrožení činnosti či existence Evropské unie a NATO a jejich členských států, zmaření či ztížení vyšetřování závažných trestných činů, vznik škody České republice či poškození jejích ekonomických</p>

	zájmů.
Estonsko	Viz kapitola 6.1.
Lotyšsko	<p>Jako přísně tajné se označují informace týkající se armády, zpravodajských operací a dále politické, ekonomické, vědecké a technické informace, jejichž ztráta či vyzrazení by mohly způsobit <u>1) vojenskou agresi nebo její hrozbu Lotyšsku či jeho spojencům, 2) zhoršení diplomatických vztahů či vyloučení Lotyšska z mezinárodní organizace, 3) destabilizaci domácí politické situace, která by si vynutila vyhlášení výjimečného stavu, 4) vyzrazení obranných plánů státu, 5) vyzrazení důležitých vyšetřovacích spisů, 6) vyzrazení pro stát významných vědeckých či technologických objevů.</u></p> <p>Jako tajné se označují informace (...) <u>1) zhoršení mezinárodních vztahů, jejichž následkem by byly poškozeny ekonomické vztahy Lotyšska či na něj byly uvaleny ekonomické sankce, 2) vyzrazení důležitých vojenských plánů nebo zpravodajských opatření, 3) vyzrazení organizace, metodiky, taktických pokynů a záznamů osob činných ve vyšetřování, rovněž jejich osobních záznamů, 4) vyzrazení vědeckých a technologických objevů týkajících se obrany a bezpečnosti státu nebo rozvoje specifického ekonomického sektoru.</u></p> <p>Jako důvěrné se označují informace týkající se vojenských, politických, ekonomických, vědeckých, technologických, zpravodajských či vyšetřovacích informací, jejichž ztráta či vyzrazení by mohly ohrozit (jeopardise) zájmy státu, tím že by poškodily některou státní instituci.</p>
Litva	<p>Přísně tajné: bude použito pro informaci, jejíž ztráta nebo dostání se do nepovolaných rukou <u>může mít zvláště závažné následky pro stát.</u></p> <p>Tajné: (...) <u>může mít závažné následky pro stát.</u></p> <p>Důvěrné: (...) <u>může poškodit státní zájmy.</u></p> <p>Vyhrazené: bude použito pro informaci obsahující úřední tajemství. (úředním tajemstvím se rozumí politické, ekonomické, vojenské, policejní, vědecké a technické informace jejichž šíření je omezeno s ohledem na zájmy státu a institucí – zákon podrobně vyjmenovává tyto oblasti – viz rámeček k Litvě v kapitole 6.1.).</p>
Norsko	<p>Pro klasifikaci dokumentů se používají čtyři stupně:</p> <p>Přísně tajné: v případě že by vyzrazení dané informace neoprávněné osobě <u>mělo velmi závažné následky (absolutely decisive adverse consequences) pro bezpečnost Norska či jeho spojenců, jeho vztahy s cizími zeměmi nebo další důležité národní bezpečnostní zájmy.</u></p> <p>Tajné: vyzrazení dané informace by <u>mohlo vážně poškodit (seriously harm) bezpečnost Norska či jeho spojenců, vztahy s cizími státy nebo další důležité národní bezpečnostní zájmy.</u></p> <p>Důvěrné: vyzrazení dané informace by <u>mohlo poškodit (harm) bezpečnost Norska či jeho spojenců, vztahy s cizími státy nebo další důležité národní bezpečnostní zájmy.</u></p>

	<p>Vyhrazené: vyzrazení dané informace by <u>mohlo mít nepříznivé následky (entail adverse consequences)</u> pro bezpečnost Norska či jeho spojenců, vztahy s cizími státy nebo další důležité národní bezpečnostní zájmy.</p> <p>Zákon přímo stanovuje, že klasifikační stupeň nesmí být vyšší, než je nezbytně nutné.</p>
Rumunsko	<p>Zákon definuje státní tajemství (state secret) a úřední tajemství (office secret). Státní tajemství se klasifikují do tří stupňů:</p> <p>Přísně tajné zvláštního významu: Neoprávněné vyzrazení takové informace by <u>mělo velmi vážné důsledky</u> pro národní bezpečnost.</p> <p>Přísně tajné: neoprávněné vyzrazení takové informace by <u>mohlo vážně poškodit</u> národní bezpečnost.</p> <p>Tajné: neoprávněné vyzrazení takové informace by <u>mohlo poškodit</u> národní bezpečnost.</p> <p>Zákon konkrétně vyjmenovává osoby oprávněné klasifikovat informace do jednotlivých stupňů. U „přísně tajné zvláštního významu“ jsou to prezident republiky, předsedové obou komor parlamentu, členové Vrchní obranné rady státu, předseda vlády a její členové (a vládní tajemník), guvernér Centrální banky, ředitelé zpravodajských a bezpečnostních služeb, ředitel zvláštní telekomunikační služby, generální tajemníci obou komor parlamentu, předseda Národního statistického institutu, ředitel Národní správy státních rezerv, další úřady zmocněné k tomu předsedou vlády.</p> <p>Úřední tajemství mohou vytvářet právnické osoby (podle pravidel stanovených nařízením vlády). Je zakázáno úředně utajovat informace, jejichž cílem je informovat o věcech veřejného zájmu, které by kryly nezákonné praktiky nebo jejichž utajení by bylo obstrukcí soudnímu jednání. Přístup k těmto informacím je možný jen na základě oprávnění vydaného vlastníkem dokumentu.</p>
Slovensko	<p>Zákon rozlišuje stupně utajení přísně tajné, tajné, důvěrné a vyhrazené.</p> <p>Stupněm přísně tajné se označuje utajovaná skutečnost, u které by neoprávněné nakládání s ní mohlo vážně ohrozit zachování ústavnosti, svrchovanosti a územní celistvosti státu anebo by mohly vzniknout nenahraditelné a vážné škody v oblasti obrany, bezpečnosti, ekonomických zájmů, zahraniční politiky nebo mezinárodních vztahů, čímž by vznikla <u>mimořádně vážná újma zájmům Slovenské republiky</u>.</p> <p>Stupněm tajné se označuje utajovaná skutečnost, u které by neoprávněné nakládání s ní mohlo ohrozit zahraničně-polické postavení, obranu, bezpečnost a zájmy státu v mezinárodní a ekonomické oblasti, čímž by vznikla <u>vážná újma zájmům Slovenské republiky</u>.</p> <p>Stupněm důvěrné se označuje utajovaná skutečnost, u které by neoprávněné nakládání s ní mohlo poškodit státní zájmy, veřejné zájmy</p>

	<p>anebo právem chráněné zájmy státního orgánu, čímž by vznikla <u>prostá újma zájmům Slovenské republiky</u>.</p> <p>Stupněm vyhrazené se označuje utajovaná skutečnost, u které by neoprávněné nakládání s ní mohlo poškodit právem chráněné zájmy právnické nebo fyzické osoby, což by mohlo být <u>nevýhodné pro zájmy Slovenské republiky</u>.</p>
Slovinsko	<p>O utajení do příslušného stupně rozhoduje pověřená osoba – tou může být vedoucí úřadu nebo jiná osoba zvláště jmenovaná či oprávněná vedoucím úřadu ke klasifikaci informací. Do stupně „přísně tajné“ může dokument klasifikovat pouze Prezident republiky, předseda Národního shromáždění, předseda vlády, členové vlády, vedoucí vládních úřadů přímo odpovědní předsedovi vlády a někteří armádní velitelé.</p> <p>Jako přísně tajné se klasifikují informace, jejichž vyzrazení neoprávněným osobám by <u>vážně ohrozilo (put in jeopardy) nebo způsobilo nenapravitelné škody vitálním zájmům</u> Slovinské republiky.</p> <p>Jako tajné se klasifikují informace, jejichž vyzrazení neoprávněným osobám by <u>mohlo vážně poškodit bezpečnost nebo zájmy</u> Slovinské republiky.</p> <p>Jako důvěrné se klasifikují informace, jejichž vyzrazení neoprávněným osobám by <u>mohlo poškodit bezpečnost nebo zájmy</u> Slovinské republiky.</p> <p>Jako vyhrazené se klasifikují informace, jejichž vyzrazení neoprávněným osobám by <u>mohlo poškodit činnost státní instituce</u>.</p> <p>Zákon stanovuje, že při klasifikaci se vždy přidělí nejnižší možný stupeň, který zaručuje náležitou úroveň ochrany.</p>

6.4. Doba utajení, možnost změny klasifikačního stupně, deklasifikace

Délka trvání utajení obvykle souvisí s charakterem utajovaného dokumentu. Většina zákonů předpokládá utajení dokumentu na tak dlouho, dokud by jeho zveřejnění mohlo ohrozit zájmy státu. Jeden z hlavních rozdílů mezi sledovanými zákony je, zda platnost klasifikace stanovují přímo nebo zda stanovují pouze max. možnou lhůtu. Jednotlivé země se poměrně liší ve stanovené maximální možné délce utajení. Např. v Maďarsku je možné utajovat informaci až po dobu 90 let.³ Zákony též obvykle předpokládají nějakou formu pravidelného přezkumu stupně utajení.

Země	Doba utajení	Možnost změny klas. Stupně, deklasifikace
Česká republika	O stupni a délce utajení rozhoduje původce klasifikovaného dokumentu. Nejméně jednou za pět let je původce povinen ověřit, zda důvod pro utajení i nadále trvá.	Stupeň utajení změní nebo zruší původce utajovaného dokumentu, pokud pominuly důvody pro utajování

³ Banisar 2007, s. 18.

		informace nebo když důvody pro utajení neodpovídají stanovenému stupni.
Estonsko	Zákon přesně stanovuje dobu utajení pro každý jednotlivý typ klasifikované informace. U informací ve stupni „vyhrazené“ se tyto lhůty pohybují mezi 25-30 lety, u „důvěrné“ mezi 10-50 lety, u „tajné“ taktéž mezi 10-50 lety a u „přísně tajné“ je to 15-75 let (75 let se vztahuje na osobní informace vojenských a civilních „agentů“). Případné prodloužení klasifikace je možné max. o 50 let.	Předčasně může být deklasifikován dokument, jehož obsah nepředstavuje nadále svým zveřejněním ohrožení národní bezpečnosti. V případě potřeby uvolnění dokumentu pro vyšetření trestného činu je tento dokument postoupen příslušnému orgánu.
Lotyšsko	<u>Přísně tajné</u> – 20 let, tato lhůta činí 75 let, jedná-li se o osobní data lidí zapojených do zpravodajských operací nebo zahrnutých do speciálního ochranného mechanismu (např. klíčových svědků). <u>Tajné</u> – 10 let. <u>Důvěrné</u> – 5 let. Před doběhnutím klasifikační lhůty rozhodne příslušná instituce o deklasifikaci nebo o prodloužení lhůty (není stanovena max. hranice).	Deklasifikován může být dokument, kterému doběhla klasifikační lhůta nebo jehož obsah ztratil význam, pro který byl dokument utajen.
Litva	<u>Přísně tajné</u> – max. 30 let, informace týkající se členů zpravodajských služeb max. 75 let. <u>Tajné</u> – max. 15 let. <u>Důvěrné</u> – max. 5 let. <u>Vyhrazené</u> – max. doba není určena V případě, že dokument vedle klasifikačního znaku neobsahuje informaci o délce utajení, bude automaticky odtajněn za dva roky od klasifikace. Ve zvláštních případech může Komise pro koordinaci ochrany utajovaných informací rozhodnout o prodloužení max. doby až o 10 let. Celková doba utajení ale nesmí překročit 95 let, s výjimkou informací týkajících se účastníků zpravodajských operací.	Původci klasifikovaných informací („subjects of secrets“) mohou změnit klasifikační znak a dobu jejich utajení. Dokument je odtajněn v případě, že 1) vyprší stanovená lhůta, 2) důvod pro utajení přestane existovat (rozhodnutí původce klasifikované informace).
Norsko	Dokument nebude klasifikován na delší dobu, než je bezpodmínečně nutné – max. pak na dobu 30 let.	Pravidla pro změnu klasifikace či deklasifikaci stanoví vláda. Vláda

		zároveň může rozhodnout o výjimkách z maximální doby pro utajení (30 let).
Polsko	<u>Tzv. státní tajemství</u> („přísně tajné“, „tajné“) jsou obvykle utajena na dobu 50 let, informace související s činností špiónů a informátorů mohou být utajeny na neomezenou dobu. <u>Tajemství ve veřejné správě</u> jsou utajována na 5 let („důvěrné“) resp. na 2 roky („vyhrazené“).	
Portugalsko	Při klasifikaci dokumentu musí být stanovena délka jejího trvání a časový limit pro její přezkum. Dokument může být klasifikován max. na dobu 4 let (dále pak pouze na základě přezkumu – a opět max. o 4 roky).	K deklasifikaci dokumentu se přistoupí v případě, že a) klasifikace byla nařízena chybně, b) změnil-li se důvody, které ke klasifikaci vedly.
Rumunsko	Klasifikační pravidla, včetně délky doby pro utajení dokumentů stanovuje vláda svým nařízením.	O deklasifikaci informace rozhoduje vláda na základě odůvodněného návrhu původce této informace.
Slovensko	Po uplynutí lhůty pro utajení rozhodne původce o prodloužení utajení, změně klasifikačního stupně či odtajnění informace. Časovou platnost utajení stanovuje původce dokumentu. Zákon blíže nespécifikuje lhůty pro jednotlivé kategorie nebo maximální možné trvání utajení.	Původce klasifikované informace může rozhodnout o změně stupně utajení nebo o odtajnění, v případě, že pomine potřeba (dané) ochrany informace.
Slovinsko	Pravidla pro stanovování délky utajení jednotlivých typů informací stanovuje vláda svým nařízením. Zákon o archivech a archivních institucích stanovuje, že dokumenty obsahující data, která by mohla ohrozit národní bezpečnost, veřejný nebo ekonomický zájem mohou být utajena až po dobu 40 let. Dokumenty s osobními údaji mohou být drženy v utajení až po dobu 75 let nebo 10 let po smrti dané osoby.	Informace se deklasifikuje, popř. je změněn stupeň, jakmile se okolnosti vedoucí k jejímu utajení změny nebo přestanou existovat.

7. OPRÁVNĚNÍ PRO NAKLÁDÁNÍ S UTAJOVANÝMI INFORMACEMI

7.1. Přístup k utajovaným informacím

Země	Na základě funkce	Další specifické podmínky
Česká republika	Z titulu své funkce mají k utajovaným informacím přístup: prezident republiky, poslanci a senátoři parlamentu, členové vlády, Veřejný ochránce práv a jeho zástupce, soudci, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu. Přístup k utajovaným informacím je omezen rozsahem nezbytným pro výkon dané funkce.	Zákon umožňuje jednorázový přístup k utajované informaci se stupněm utajení o jeden vyšším, než na který má osoba platné osvědčení (ne však ke stupni „přísně tajné“). Tento jednorázový přístup povoluje Nejvyšší bezpečnostní úřad (resp. ministr vnitra pro příslušníky policie a ředitel zpravodajské služby pro zaměstnance této služby). Jednorázový přístup se umožňuje na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však 6 měsíců.
Estonsko	Na základě funkce mají přístup k utajovaným informacím prezident republiky, členové parlamentu, členové vlády, soudci, vrchní velitel ozbrojených sil, Veřejný ochránce práv (Chancellor of justice), vrchní auditor, guvernér a členové rady centrální banky. Ve všech výše uvedených případech zákon jasně specifikuje podmínky, za kterých mají dané osoby přístup k utajovaným informacím. Obecně se vychází z principu „need-to-know“ – potřeby dokumentu pro plnění své funkce. Přístup k utajovaným informacím „vyhrazené“ mohou mít bez prověrky i osoby zastávající funkce ve státních institucích. Vedoucí těchto institucí musí vypracovat seznamy těchto funkcí. Přístup je opět omezený principem „need-to-know“. U poslanců, kteří jsou členy	Pravidlo „need-to-know“ platí pro veškeré seznamování se s utajovanými skutečnostmi – i v případě, že daná osoba má příslušné bezpečnostní oprávnění. Než původce klasifikovaného dokumentu postoupí tento dokument další osobě, musí si u ní ověřit jak držení příslušného osvědčení, tak věrohodné „need-to-know.“

	výborů, se výslovně stanovuje, že se mohou seznamovat s utajovanými informacemi, které přímo souvisí s pracovní náplní daného výboru.	
Lotyšsko	<p>Přístup k utajovaným informacím, pro účely výkonu svých funkcí mají:</p> <p>Prezident, předseda parlamentu, členové parlamentu, předseda vlády, členové vlády, předseda vrchního soudu, vrchní státní žalobce, vrchní státní auditor, vrchní velitel armády, velitel Národní gardy, ředitel Úřadu na ochranu ústavy, šéfové vojenské kontrarozvědky a bezpečnostní policie, guvernér Národní banky, parlamentní vyšetřovací komise, orgány činné v trestním řízení.</p> <p>Použití utajovaných informací pro jiné účely, než které přímo souvisí s výkonem funkce nebo specifických pracovních úkolů je nezákonné.</p>	Přístup k utajovaným informacím mohou získat pouze osoby, které jej potřebují k vykonávání svých úředních povinností nebo specifických pracovních úkolů (a které mají bezpečnostní osvědčení).
Litva	Z titulu své funkce mají právo seznámit se s utajovanými informacemi prezident republiky, předseda parlamentu a předseda vlády.	Přístup k informaci „top-secret“ nebo „secret“ je možný jen v případě, že k tomu dá písemný souhlas její držitel (šéf instituce, která má tuto informaci k dispozici). S informacemi klasifikovanými jako „přísně tajné“, „tajné“ a „důvěrné“ je možné se seznamovat pouze na základě principu „need-to-know“.
Norsko	Zákon neumožňuje přístup k utajovaným informacím bez bezpečnostního oprávnění – ani veřejným činitelům z titulu jejich funkce.	Utajované skutečnosti mohou být poskytnuty pouze osobám, které je potřebují k výkonu své služby (official need to have access to it). Osoba dále musí být v rámci své instituce autorizována (vedoucím instituce) k nakládání s utajovanými informacemi (bezpečnostní prověrka sama o sobě nestačí).

Rumunsko	Zákon nezmiňuje možnost přístupu k utajovaným informacím pouze na základě funkce.	
Slovensko	V rozsahu svých funkcí mají k utajovaným informacím přístup prezident republiky, poslanci parlamentu, členové vlády, soudci Ústavního soudu, předseda a místopředseda Nejvyššího kontrolního úřadu, soudci (krom soudců zvláštních soudů). S informacemi klasifikovanými jako „vyhrazené“ se na základě svých funkcí mohou seznamovat předsedové vyšších územních celků a starostové obcí.	Osoba se může seznamovat s utajovanými informacemi, pouze je-li k tomu v rámci své instituce vedoucím této instituce pověřena – a to pouze v nevyhnutelném rozsahu potřebném pro výkon své funkce. Osoba musí podepsat prohlášení o mlčenlivosti.
Slovinsko	Na základě svých funkcí mají k utajovaným informacím přístup: prezident republiky, předseda vlády, poslanci, státní tajemníci (state advisers), starostové a tajemníci městských úřadů (municipal advisers), ministři a vedoucí vládních úřadů přímo odpovědní předsedovi vlády, Ombudsman a jeho zástupce, Guvernér a viceguvernér Centrální banky, členové účetního dvora, soudci, vrchní státní žalobce. Pro přístup těchto osob k utajovaným informacím jinak platí stejná pravidla jako pro přístup na základě osvědčení (viz vedlejší sloupec).	Přístup k utajovaným informacím získají pouze osoby, které potřebují tyto informace ke své práci. Osoba nezíská přístup k utajovaným informacím dříve, než je to nutné a i potom pouze v nezbytně nutném rozsahu. Seznámí-li se osoba s utajovanou informací, nesmí ji použít pro žádný jiný účel než pro výkon své funkce.

7.2. Základní podmínky pro přístup k utajovaným informacím

Země	Podmínky pro udělení oprávnění
Česká republika	<p>Přístup k utajovaným informacím ve stupních „přísně tajné“, „tajné“ a „důvěrné“ může osoba získat pouze pokud jej potřebuje pro výkon své funkce a je-li držitelem „platného osvědčení fyzické osoby“ (bezpečnostní prověrka) v daném stupni.</p> <p>Osvědčení vydává Národní bezpečnostní úřad a to pouze osobě, která je občanem ČR nebo občanem členského státu EU či NATO, je osobnostně způsobilá, je bezpečnostně spolehlivá, je bezúhonná, právně způsobilá a již dosáhla 18 let. (Pojmy osobnostní způsobilosti a bezpečnostní spolehlivosti zákon dále podrobně definuje).</p>
Estonsko	<p>Podobně jako u seznamování se s dílčími utajovanými skutečnostmi se vyžaduje „need-to-know“, pro vydání bezpečnostního oprávnění (pro stupně „přísně tajné“, „tajné“ a „důvěrné“) se kontroluje „need-for-access“.</p> <p>Pro vydání oprávnění je třeba splnit tyto podmínky: 1) osoba je estonským občanem a již dovršila 18 let věku, 2) osoba předloží veškeré požadované informace (dále upraveno sekundární legislativou), osoba předloží dopis od svého zaměstnavatele, kde je potvrzen „need-for-access“.</p> <p>Podobně jako v případě ČR, estonský zákon přesně definuje náležitosti bezpečnostního oprávnění (datum vydání, délka platnosti, jméno a identifikační údaje osoby, pracovní zařazení, stupeň klasifikace).</p>
Lotyšsko	<p>Oprávnění pro přístup k utajovaným informacím může získat osoba, která 1) je plnoprávná a má 18 let, 2) je občanem Lotyšska, 3) písemně se zaváže k mlčenlivosti a dá souhlas ke svému prošetření bezpečnostními složkami. Zákon dále specifikuje překážky pro udělení oprávnění (kap. 7.3.)</p>
Litva	<p>Bezpečnostní oprávnění může získat osoba, která je 1) občanem Litvy (alespoň po dobu tří let), 2) poskytne o sobě všechny požadovaná data, 3) je na základě své osobní a profesionální způsobilosti a zdravotního stavu schopna vykonávat daný typ práce, 4) písemně se zaváže k mlčenlivosti ohledně utajovaných informací, 5) projde bezpečnostní prověrkou.</p>
Norsko	<p>Bezpečnostní prověrky se provádějí pro přístup ke stupňům utajení „přísně tajné“, „tajné“ a „důvěrné“. Přístup k „vyhrazeným“ dokumentům vyžaduje pouze vydání oprávnění od vedoucího příslušné instituce (kde osoba pracuje). Bezpečnostní prověrky provádí Národní bezpečnostní úřad.</p> <p>Prověrka se může uskutečnit pouze se souhlasem dané osoby a</p>

	probíhá na základě jí poskytnutých dat. Prověřovaná osoba má povinnost poskytnout všechny informace, které jsou relevantní pro hodnocení její bezpečnostní způsobilosti. U prověrek na stupně „tajné“ a „přísně tajné“ mohou být prověřeny osoby s blízkými osobními vazbami na prověřovanou osobu. Stejně tak mohou být o informace požádána bývalá pracoviště dané osoby či veřejné instituce. O tom, které databáze jsou relevantní pro bezpečnostní prověrky, rozhodne vláda.
Rumunsko	Přístup k utajovaným informacím je možný pouze s oprávněním vydaným vedoucím právní entity, která informací disponuje. Toto oprávnění se vydává pro jednotlivé stupně utajení, poté co osoba prošla bezpečnostní prověrkou. (Zvláštní ustanovení platí pro přístup k dokumentům NATO – zde musí oprávnění a bezpečnostní osvědčení vydat Národní bezpečnostní úřad).
Slovensko	Předpoklady pro získání oprávnění k přístupu k utajovaným informacím jsou: 1) občanství Slovenské republiky, 2) právní způsobilost, 3) věk (21 let pro „přísně tajné“, 18 let pro ostatní stupně), 4) souhlas dané osoby, 5) bezúhonnost, 6) osoba svým chováním skýtá záruku, že zabezpečí ochranu utajovaných skutečností, 7) bezpečnostní spolehlivost, 8) bezpečnostní prověrka, 9) osoba je na to určená, 10) podpis prohlášení o mlčenlivosti. Zákon dále přesně definuje pojmy „bezúhonnost“, „chování“ a „bezpečnostní spolehlivost“.
Slovinsko	Oprávnění pro přístup k utajovaným informacím vydávají ministerstvo vnitra, ministerstvo obrany a Slovenská informační a bezpečnostní služba (viz. kap. 5). Bezpečnostní prověrka proběhne se souhlasem dané osoby a na základě jí poskytnutých informací (osobní data, trestní záznamy, drogové návyky, kontakty s cizími zpravodajskými službami, finanční závazky atd.) Jednotlivá data si úřad provádějící prověrku ověří z veřejných databází, u lékaře dané osoby, u zpravodajské služby a u předchozích zaměstnavatelů a státních orgánů (finanční úřad, soud atd.)

7.3. Náležitosti bezpečnostní prověrky

Země	Náležitosti bezpečnostní prověrky/důvody pro neudělení bezpečnostního osvědčení
Česká republika	<p>K žádosti o bezpečnostní prověrku musí osoba přiložit vyplněný dotazník (zákon přesně vyjmenovává jeho náležitosti), originály nebo ověřené kopie dokumentů ověřujících správnost údajů v dotazníku, prohlášení k osobnostní způsobilosti, prohlášení o právní způsobilosti a fotografii.</p> <p>Bezpečnostní prověrku provádí Nejvyšší bezpečnostní úřad. Za účelem ověření náležitostí pro udělení osvědčení může předvolat i svědky (kteří se musí dostavit, jinak mohou být i předvedeni). Úřad žádá o informace policii, zpravodajské služby, státní orgány a úřady nebo i právnické osoby.</p>
Estonsko	<p>Zákon vyjmenovává celkem 17 skutečností, které jsou na překážku vydání bezpečnostního osvědčení. Jedná se o: aktivity zaměřené proti Estonsku a jeho národní bezpečnosti, dřívější působení ve zpravodajských či bezpečnostních složkách jiného státu (s výjimkami), dřívější působení ve zpravodajských či bezpečnostních složkách státu, který okupoval Estonsko, ideologické nebo kulturní působení v organizaci, která usiluje o násilnou změnu veřejného pořádku, proti komu je vedeno soudní řízení, kdo byl odsouzen za úmyslné spáchání trestného činu, závislost na drogách nebo alkoholu, jiné druhy závislosti, které ohrožují ekonomickou nezávislost atd. Jako jedna z překážek pro udělení oprávnění je opět uveden nedostatečný „need-for-access“.</p>
Lotyšsko	<p>Přístup k utajovaným informacím nezíská osoba, která: 1) se vzdá lotyšského občanství, 2) není plnoprávná, 3) byla odsouzena za spáchání trestného činu nebo nedbalostí umožnila vyzrazení státního tajemství, 4) byla zaměstnancem zpravodajských služeb SSSR, lotyšské SSR nebo jiného cizího státu (vyjma NATO a EU), 5) pracovala po 13. lednu 1991 pro CPSU...(a vyjmenovány další organizace spojené s předchozím komunistickým režimem).</p>
Litva	<p>Důvodem pro neudělení bezpečnostního oprávnění může být dvojí občanství, spáchání trestného činu či obžalování ze spáchání vážného trestného činu, nežádoucí spolupráce či styky se zpravodajskými službami cizího státu či s osobami s nimi spojenými, prokázané zfalšování osobních údajů nebo je-li osoba předmětem zvláštních opatření podle zákona o předcházení organizovanému zločinu.</p>
Norsko	<p>Bezpečnostní prověrka může být pozitivní, pouze pokud nebudou přetrvávat žádné odůvodněné pochyby o bezpečnostní spolehlivosti prověřované osoby. Překážkou pro udělení osvědčení mohou být: 1) dokázaná špionáž, sabotáž, nájemná vražda či pokusy o tyto činy.</p>

	<p>2) spáchaný trestný čin nebo jeho příprava, 3) jsou-li daná osoba nebo její blízcí příbuzní předmětem výhrůžek, 4) falsifikace či nepřesné uvedení dat pro potřeby prověrky, 5) problémy s alkoholem či jinými drogami, 6) nemoc, která by mohla mít za následek dočasnou nebo trvalou nespolehlivost, ztrátu smyslů, 7) finanční situace, která by mohla ohrozit loajalitu... a další.</p> <p>Zákon jasně stanovuje, že při provádění prověrky nesmí být brány v potaz politické aktivity, příslušnost k politické straně, zákonné aktivity v občanských organizacích.</p>
Rumunsko	Není podrobněji upraveno (pravidla si stanovují orgány, které vydávají osvědčení, resp. vykonávají prověrky). Zákon pouze stanovuje, že bezpečnostní prověrka může proběhnout jen se souhlasem osoby.
Slovensko	<p>Pro potřeby bezpečnostní prověrky musí osoba předložit vyplněný dotazník (v příloze zákona), životopis, výpis z rejstříku trestů, písemný souhlas s provedením prověrky a vyplněný bezpečnostní dotazník (pro stupně „důvěrné“ – „přísně tajné“). Zákon dále specifikuje, z jakých zdrojů, s ohledem na stupeň prověrky, jsou čerpány informace k prověření dané osoby (evidence policie, zpravodajské služby a vojenské zpravodajství, informace vyžádané od státních orgánů, informace o bezpečnostní spolehlivosti získané bezpečnostními složkami v místě bydliště dané osoby, informace vyžádané od obce, kde má osoba trvalé bydliště, informace získané bezpečnostními složkami z prostředí, ve kterém se osoba pohybuje).</p> <p>Za bezpečnostní rizika se považují zjištění, že osoba: 1) je nebo byla společníkem špionů, sabotérů, teroristů či jiných osob dříve důvodně podezřelých z takových aktivit, 2) je nebo byla členem organizace usilující o násilnou či nezákonnou změnu demokratického pořádku, 3) je pod tlakem špatné finanční situace, 4) má závislost na alkoholu nebo jiných návykových látkách, 5) podílela se na nějaké formě sexuálních aktivit vedoucích k vydírání nebo nátlaku, 6) prokázala svých chování nedůvěryhodnost ve vztahu k utajovaným informacím, 7) trpí nebo trpěla duševní chorobou nebo emočními stavy, které mohou vážně ovlivnit její úsudek a chování, 8) je pod prokazatelným nátlakem ze strany příbuzných nebo blízkých přátel, 9) využívá své postavení a funkci k přijímání neoprávněných požitků, 10) disponuje majetkem, jehož hodnota je nepřiměřená přiznaným příjmům, 11) absolvovala studium (kurz) na Vysoké škole KGB v Sovětském svazu.</p>
Slovinsko	Důvodem pro neudělení oprávnění může být uvedení nesprávných dat do dotazníku, odsouzení (i dřívější) k více než třem měsícům odnětí svobody, otevřené obvinění z trestného činu nebo pochyby o spolehlivosti/nezávislosti osoby (alkoholová a další závislosti, kontakty s cizími zahraničními službami, finanční zadlužení apod.).

7.4. Doba platnosti bezpečnostního oprávnění, jeho přezkum a možnost odebrání

Země	platnost osvědčení	přezkum a možnost odebrání
Česká republika	Osvědčení se vydává na 5 let pro stupeň „přísně tajné“, 7 let pro stupeň „tajné“ a 9 let pro stupeň „důvěrné“.	Platnost osvědčení zaniká 1) uplynutím doby platnosti, 2) úmrtím nebo prohlášením za mrtvého, 3) jeho odcizením nebo ztrátou, 4) jeho poškozením (nečitelnost zápisu, ohrožení celistvosti), 5) změnou údajů v něm obsažených.
Estonsko	Bezpečnostní osvědčení pro stupně „přísně tajné“ a „tajné“ se vydávají na tři roky, pro stupeň „důvěrné“ na pět let.	Platnost oprávnění je zrušena, pokud osoba nemá nadále „need-for-access“, pokud osoba nadále nevyhovuje ostatním podmínkám pro udělení oprávnění nebo když osoba poruší pravidla stanovená tímto zákonem. Platnost osvědčení zanikne též v případě, že je osoba prohlášena za ztracenou. Odebrání osvědčení automaticky vede k propuštění z funkce, která předpokládá seznamování se s utajovanými skutečnostmi.
Lotyšsko	Povolení pro přístup k utajovaným informacím nebudou mít platnost delší než 5 let (není specifikován rozdíl mezi jednotlivými stupni).	Neprodloužena resp. zrušena platnost bezpečnostního oprávnění bude v případě, že: 1) osoba již dále nepracuje na pozici, kde se musí seznamovat s utajovanými informacemi, 2) osoba porušila pravidla pro nakládání s těmito dokumenty, 3) vyšly najevo okolnosti, které jsou na překážku udělení oprávnění, 4) vyjde najevo, že osoba o sobě uvedla falešné informace.
Litva	Bezpečnostní oprávnění pro nakládání s dokumenty stupňů „přísně tajné“ a „tajné“ se uděluje na 5 let, pro „důvěrné“ na 7 let. Po uplynutí této doby musí dojít k nové prověrce.	Důvodem pro odebrání oprávnění mohou být ztráta občanství, systematické porušování pravidel pro nakládání s utajovanými informacemi, změna zaměstnání či pracovní náplně, obvinění

		z vážného zločinu, oprávnění bylo uděleno na základě nerelevantních skutečností, ztráta osobní, kvalifikační či zdravotní způsobilosti nebo budou-li evidentně porušeny ostatní podmínky pro udělení oprávnění.
Norsko	Délku platnosti bezpečnostních osvědčení určí svým nařízením Národní bezpečnostní úřad.	V případě, že se objeví pochyby o bezpečnostní spolehlivosti prověřené osoby, odpovědná instituce může rozhodnout o snížení stupně jejího osvědčení či případně o jeho zrušení.
Rumunsko	Oprávnění pro nakládání s utajovanými informacemi se vydávají na období do čtyř let.	Kdykoli během tohoto období může proběhnout prověření tohoto oprávnění.
Slovensko	Platnost osvědčení je pět let pro stupeň „přísně tajné“, sedm let pro stupeň „tajné“ a 10 let pro stupeň „důvěrné“.	Osvědčení vydaná pracovníkům Slovenské informační služby, Vojenského zpravodajství a Policejního sboru ztrácí platnost v případě skončení pracovního vztahu nebo jiného pracovního zařazení dané osoby. Národní bezpečnostní úřad má při zjištění nových skutečností povinnost prověřit, zda i nadále trvají předpoklady dané osoby pro držení oprávnění.
Slovinsko	Osoba s oprávněním na stupeň „důvěrné“ musí projít bezpečnostní prověrkou alespoň jednou za 10 let. Osoba s oprávněním na stupeň „tajné“ nebo „přísně tajné“ musí projít bezpečnostní prověrkou nejméně jednou za 5 let.	Poruší-li osoba pravidla pro nakládání s utajovanými informacemi nebo je-li proti ní zahájeno trestní řízení pro porušení zákona, vedoucí úřadu kde daná osoba pracuje jí pozastaví přístup k utajovaným informacím, dokud se případ neuzavře.

8. SANKCE

Sankce za přestupky proti zákonům na ochranu utajovaných informací jsou ve většině zemí řešeny zákonem samým – a zpravidla pokutou. Sankce za vyzrazení či zneužití státních tajemství pak obvykle upravují trestní zákoníky tresty odnětí svobody.

Země	forma zákonné úpravy	výše a druh sankce
Česká republika	Sankce za přestupky stanovuje zákon o ochraně utajovaných skutečností.	Zákon stanovuje pět maximálních výší pokut (podle závažnosti) – do 50.000 Kč., do 100.000 Kč., do 500.000 Kč., do 1.000.000 Kč. a do 5.000.000 Kč. Např. pokuta do výše 50.000 Kč. se udělí, pokud účastník bezpečnostního řízení neoznámí změnu údaje obsaženého v žádosti. Zajištění si neoprávněného přístupu k utajované informaci je „ohodnoceno“ až 1.000.000 Kč.
Estonsko	Přestupky řeší přímo zákon, na těžší provinění pamatuje trestní zákoník.	Za porušení pravidel stanovených zákonem, které nevedlo k vyzrazení utajované informace, bude osoba potrestána 300 trestnými body (fine units). Vyzrazení utajované informace, bez přítomnosti prvků špionáže, bude potrestáno až do výše dvou let odnětí svobody (u „důvěrné“), resp. od dvou do čtyř let (u „tajné“) nebo tří až osmi let (u „přísně tajné“).
Lotyšsko	Upraveno trestním zákoníkem.	
Litva	Zákon vymezuje osobní odpovědnost za neoprávněné šíření, ztrátu, poškození či zničení, koupi, prodej či držení utajované informace. Výši trestu vymezuje trestní zákoník.	
Norsko	Zákon o ochraně utajovaných informací vymezuje sankce u přestupků proti předpisovým postupům. Trestní zákoník pro vyzrazení státního tajemství.	Pokuta nebo odnětí svobody do šesti měsíců, v případě porušení předpisových postupů pro nakládání s utajovanými informacemi. Trest odnětí svobody až jednoho roku se může uplatnit při porušení těchto pravidel u „přísně tajných“ dokumentů.

		Za vyzrazení státního tajemství může být osoba odsouzena až na 10 let odnětí svobody.
Rumunsko	Zákon pouze uvádí, že porušení ustanovení o ochraně utajovaných skutečností povede buď k disciplinárnímu, přestupkovému, civilnímu nebo trestnímu řízení – záleží na případě („as the case may be“). Přestupky vůči ustanovením zákona dále upraví vláda svým nařízením.	
Slovensko	Zákon o ochraně utajovaných skutečností definuje sankce za přestupky v oblasti utajovaných skutečností.	Za přestupky, jakými jsou nesplnění povinností stanovených zákonem, nezachování mlčenlivosti, porušení zákazu fotografování či filmování chráněných objektů, neoprávněné letecké snímkování Slovenské republiky atd. hrozí pokuta do 50.000 Sk, případně i zákaz činnosti (osobě oprávněné nakládat s utajenými informacemi). Osobě, která se neoprávněně dostane k utajované informaci a neoznámí to/neodevzdá ji oprávněnému úřadu, hrozí pokuta až ve výši 15.000 Sk.
Slovinsko	Zákon stanovuje pokuty za přestupky proti jím stanoveným pravidlům. Vyzrazení tajné informace se trestá podle jiného zákona.	Pokuty za jednotlivá provinění proti zákonu jsou stanoveny v rozmezí 50.000 – 100.000 slovinských Tolarů.

RELEVANTNÍ DOKUMENTY A ZDROJE INFORMACÍ

- BANISAR, David: *FREEDOM OF INFORMATION AROUND THE WORLD 2006: A Global Survey of Access to Government Record Laws*. Ke stažení [ZDE](#).
- BANISAR, David: *Legal Protections and Barriers on the Right to Information, State Secrets and Protection of Sources in OSCE Participating States*. Privacy International, May 2007. Ke stažení [ZDE](#).
- ROBERTS, Alasdair: *NATO, Secrecy, and the Right to Information*. East European Constitutional Review, Fall 2002/Winter 2003. Ke stažení [ZDE](#).
- ROBERTS, Alasdair: *ENTANGLING ALLIANCES: NATO's Security of Information Policy and the Entrenchment of State Secrecy*, 2003. Ke stažení [ZDE](#).

Bezpečnostní předpisy NATO

- Dohoda mezi smluvními stranami Severoatlantické smlouvy o bezpečnosti informací. Ke stažení [ZDE](#).
- Směrnice NATO k otázkám personální bezpečnosti.
- Směrnice NATO k otázkám bezpečnosti informací. (bezpečnostní dokumenty NATO jsou dostupné ke stažení např. na Intranetu PS PČR/Kancelář PS).

Zdrojové dokumenty k vybraným členským státům NATO

- **BELGIE:** [Loi relative a la classification et aux habilitations de la sécurité.](#)
- **BULHARSKO:** [Classified information protection act.](#)
- **ČR:** [Zákon o ochraně utajovaných skutečností a bezpečnostní způsobilosti.](#)
- **ESTONSKO:** [State secrets act.](#)
- **FRANCIE:** [Loi no 98-567 du 8 juillet 1998 instituant une Commission consultative du secret de la défense nationale.](#)
- **FRANCIE:** [Rapport de la Commission consultative du secret de la défense nationale 1998-2004.](#)
- **NĚMECKO:** [Sicherheitsüberprüfungsgesetz \(SÜG\).](#)
- **ITÁLIE:** [L. 24 ottobre 1977, n. 801. Istituzione e ordinamento dei servizi per le informazioni e la sicurezza e disciplina del segreto di Stato.](#)
- **LOTYŠSKO:** [Law on official secrets.](#)
- **LITVA:** [Law on state secrets and official secrets.](#)
- **NORSKO:** [The security act.](#)
- **POLSKO:** Classified information protection act.
- **PORTUGALSKO:** Law of State Secrecy no 6/94, of 7 April 1994. (jen portugalsky)
- **RUMUNSKO:** [Law on the protection of classified information.](#)

- **SLOVENSKO:** [Zákon z 11. marca 2004 o ochrane utajovaných skutočností \(215/2004 Z.z.\)](#)
- **SLOVINSKO:** [Classified Information Act.](#)
- **VELKÁ BRITÁNIE:** [Official secrets act.](#)
- **USA:** [Executive order on classified national security information.](#)